

„Valami lélekféleség”

Gregory Corso: *Az utolsó gengszter* (Európa, 101 oldal)

Gregory Corsóról feltűnése óta setjhető volt, hogy jó és jelentős költő — s most, hogy az Európa népszerű „bikás” sorozatában, **Eörsi István** Corsóhoz méltó fordításában (mondhatnám: a Corsóhoz illő Eörsi fordításában!) és utószavával megjelent kötetnyi verse, már meggyőződéssel ismételhetem: jó és jelentős költő.

Az utolsó gengszter című kötetében azok a legjobb versek, amelyekben a lázadás, az Amerikáért pörögő Amerika-ostorozás indulatos rétegeit átszövik az ironikus vagy éppen, filozofikus gondolatok. Ezek a többrétegű, több irányban mozgó versek (*Parck*, *Uccello*) kisebb hangerővel szólnak és rövidebb terjedelműek, mint a nagy „üvöltések”, a *Hatalom* vagy a *Haderó* például, mégis erősebbek; a kétség-telenül jó sodrású „Kerouac drága emlékének” ajánlott *Elégikus amerikai érzéseknél* is jobban tetszettek. A nagy lélegzetű (szuflájú) írások közül csak a *Bombát* érzem hibátlanoknak, groteszk vagdalkozásában is arányosnak.

A kötetből kiemelkedik a *Vers harminckettedik születésnapomra*, amelyben az előre és hátra tekintő Corso természetesen könnyedséggel egyensúlyoz a mulatságos és a szorongató, a meghatott-komolyan érzelmes és a tárgyyszerű pontos elemek között. Az „elemek” és az „egyensúlyozás” persze nem látszik. A versbeszéd végig egyenletes, a képi és a fogalmi közlés eggyé olvad, a leleplezett póz helyébe újabb póz nyomul, de már tudatosan, a játék édes és keserű fintorával, melyet aztán egy megdőbben-

tő kijelentő mondat követ. Előbb azt gondolnánk, talán átvitt értelmű van, de a két következő sor felkiáltása meggyőző, hogy dokumentumjellegű. a szó köznapi értelmében vett valósággal. életténnyel van dolgunk; ami azonban a versben mégis többletjelentést kap. Ez a kígyózás-villódzás, amelyet ilyen körülményesen és részletesen tudok csak körülírni, így hangzik: „Emlékszem, 31 éves koromban ezt kiabáltam: »Szörnyű volna még 31 év!« / Ma másként érzek. / Őszhajú bölcs szeretnék lenni nagy könyvtárszobában, / mély karoszekében, kandalló mellett. / Megint egy év, hogy semmit sem loptam. / Már nyolc éve nem loptam semmit! / Abbahagytam a lopást!”

A pompás vers, azt hiszem, remek előadói „szám” is lehetne, éppen furcsa tekergetőzése, megtorpanásai és nekilendülései, elvontságának és érzékletességének szerencsés arányai miatt. Mottókat is könnyű lenne kiemelni belőle, a hatásos, de sohasem olcsó megfogalmazás szép mondatait, mondjuk ezt: „Nincs választás két út közt; ha lenne, mindkettőt választottam volna kétségtelenül”, vagy azt, amit ő is idézőjelbe tesz: „Jó bizonyíték vagyok arra, hogy van valami lélekféleség”, és végül a hozzám legközelebb állót: „Lehet jó ez az arc ha nem fiúarc már?”

S az utóbbi „mottóra” a kötetet elolvasva felelhetünk is — határozott igennel —, hiszen Corso megkülönböztető jellemzője éppen a jóra, szeretetre való képesség megfogalmazása, a „lélekféleség” őrzése.

Horgas Béla